

Schoolondersteuningsprofiel

Colofon

Het onderwijsprofiel van Vrije School Kleverpark, Vrije school De Lindeboom en Vrije School Kennemerland is opgesteld door de internbegeleiders, de directie en de lerarenteams:

- Maartje Oremus- Kleverpark
- Miranda van Luling- De Lindeboom
- Maya Baas-Kennemerland

Inhoudsopgave

Inleiding	bladzijde 4
Het onderwijsprofiel SWV WSNS ZK	bladzijde 5
Het onderwijsprofiel Kennemerland, Kleverpark en De Lindeboom	bladzijde 7
• Populatie in Kaart	bladzijde 7
• Planmatig werken	bladzijde 8
• Leerresultaten	bladzijde 9
• Leerstofaanbod en methodieken	bladzijde 10
• Leertijd (per vakgebied)	bladzijde 13
• Didactisch handelen	bladzijde 14
• Pedagogisch handelen (algemeen)	bladzijde 16
• Klassenmanagement	bladzijde 19
• Ondersteuningsstructuur	bladzijde 20
• Veiligheid	bladzijde 23
• Professionalisering	bladzijde 24

Inleiding

Het is de opdracht voor scholen en schoolbesturen in het samenwerkingsverband om een dekkend aanbod voor alle leerlingen te realiseren. Alle scholen samen vormen dit dekkend netwerk en met elkaar geven ze vorm aan passend onderwijs voor iedere leerling. Hoe een school de ondersteuning organiseert is terug te vinden in het Schoolondersteuningsprofiel (het SOP). De ondersteuning die een school biedt, bestaat uit *basiskwaliteit, basisondersteuning, extra ondersteuning op school of extra ondersteuning in het gespecialiseerd onderwijs*. Om deze ondersteuning vorm te geven stemmen scholen het aanbod af op de populatie.

Het onderwijsprofiel SWV ZK

De *basiskwaliteit* vormt het fundament van de ondersteuningsstructuur van een school. Dit omvat het basisaanbod, het plusaanbod en het breedteaanbod van een school. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor de basiskwaliteit en deze wordt gewaarborgd door de Inspectie. De eisen voor de basiskwaliteit zijn de wettelijke minimumeisen waaraan elke school moet voldoen. De school beschrijft deze in het schoolplan en het SOP.

De *basisondersteuning* geeft aan, welk aanbod de school biedt, voor groepen leerlingen die iets meer nodig hebben. Iedere school moet zijn basisondersteuning beschrijven, maar het samenwerkingsverband definieert, in tegenstelling tot landelijke richtlijnen, geen minimum eisen voor die basisondersteuning. Scholen beschrijven daarom passend bij hun eigen populatie en hun eigen organisatie het niveau van basisondersteuning in het SOP van de school. Het schoolbestuur en de directeur van de school zijn verantwoordelijk voor de kwaliteit hiervan. De medezeggenschapsraad heeft adviesbevoegdheid voor het profiel.

Extra ondersteuning voor een individuele leerling kan zowel *op de basisschool* gegeven worden als *binnen het gespecialiseerd onderwijs* middels een tijdelijke plaatsing. *Extra ondersteuning op de school* wordt door (sommige) scholen geboden boven op de basisondersteuning. De school kan er ook voor kiezen om de ondersteuningsmiddelen te gebruiken voor het inkopen van een tijdelijke plaatsing op het gespecialiseerd onderwijs, dit is *extra ondersteuning in het gespecialiseerd onderwijs*. Dan worden de middelen ingezet voor extra ondersteuning die de school zelf niet kan organiseren.

In het SOP beschrijft elke school dus hoe ze vormgeeft aan de basiskwaliteit (plusaanbod, basisaanbod en breedteaanbod), basisondersteuning en de extra ondersteuning (op school of in het gespecialiseerd onderwijs). Dit geeft inzicht in welke bekwaamheidseisen aan het personeel gesteld worden en wat de mogelijkheden van de school zijn. Een verbreding van interventies in de onderwijsstructuur binnen de school heeft immers consequenties voor het handelen van leerkrachten. Iedere school is verplicht ook deze bekwaamheidseisen te beschrijven in het SOP van de school. Dit SOP dient iedere vier jaar te worden bijgesteld. Het SWV adviseert echter om de ontwikkeling in de school jaarlijks op te nemen in het SOP.

Het onderwijsprofiel moet een zichtbare kwaliteit van onderwijs waarborgen. Een goed gedifferentieerd onderwijsaanbod op de basisschool zorgt ervoor dat veel leerlingen dicht bij huis onderwijs kunnen volgen en slechts een beperkt aantal leerlingen een beroep hoeft te doen op het diepteaanbod. Het onderwijsprofiel is een instrument in handen van de schooldirecteur om het onderwijsaanbod gericht te verbeteren.

De vaste onderdelen van het onderwijsprofiel zijn:

- De populatie in kaart
- Planmatig werken
- De leerresultaten
- Een helder geformuleerd onderwijsaanbod en effectieve methodieken.
- De bewaking van de leertijd.
- De instructievaardigheden
- Het (pedagogisch) klimaat
- Het klassenmanagement

We sluiten aan bij de begrippen in het waarderingskader van de inspectie en bij de vele kwaliteitsinstrumenten. Het zijn die elementen uit het primair proces die direct invloed hebben

op de leerresultaten van de leerlingen. Het onderwijsprofiel hangt op deze wijze sterk samen met het onderwijskundig deel van het schoolplan en de onderdelen uit het kwaliteitssysteem van de school. Op iedere school is in het onderwijsprofiel beschreven hoe de school deze onderwijskwaliteit definieert en monitort.

De vaste onderdelen van het onderwijsprofiel zijn voor al onze scholen gelijk. De onderdelen moeten beschreven worden in concreet waarneembaar gedrag. Het gedrag is meetbaar en beschreven in termen van 'wat zie ik'. We vinden dat iedere school of ieder schoolbestuur zelf de elementen uit het onderwijsprofiel inhoudelijk vorm moet geven en eventueel een eigen ambitieniveau moet formuleren. Het betekent dat de onderwijsprofielen qua vorm vergelijkbaar zijn, maar qua inhoud per school en per bestuur moeten verschillen om te komen tot een dekkend netwerk.

Opbouw SOP

Het SOP van Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland bestaat uit drie delen: de populatie, het onderwijsaanbod en de professionaliteit. Onderstaand plaatje illustreert de systematiek die we hierbij gebruiken:

Het onderwijsprofiel Vrije School Kennemerland/Kleverpark/Lindeboom

1.1 Populatie in kaart

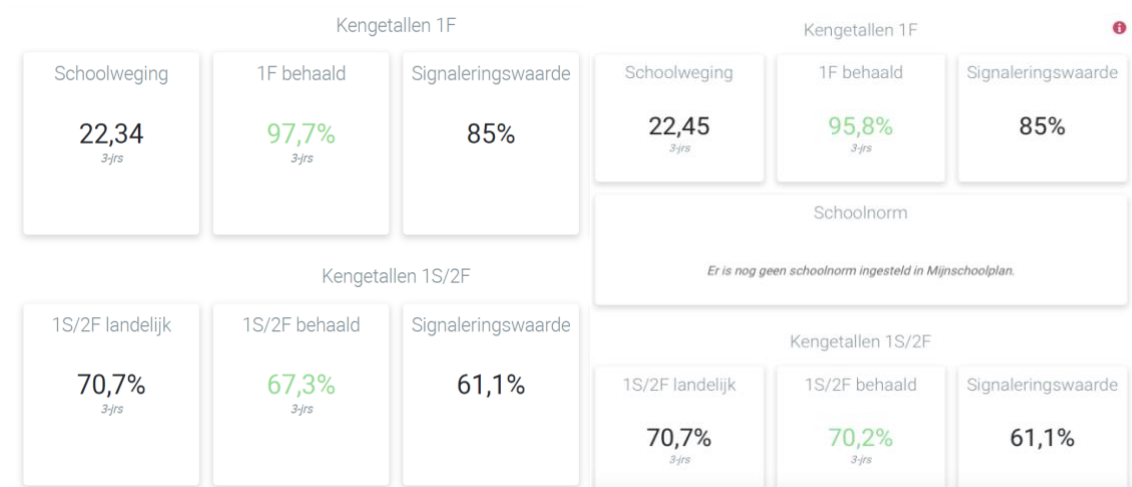
Wat kenmerkt onze leerlingen op het gebied van leerresultaten en sociale omgeving?

De leerlingen van onze school komen uit de regio Haarlem en omstreken. De Vrijeschool valt onder het bijzonder onderwijs en heeft een regiofunctie. Ouders van onze school kiezen bewust voor deze vorm van onderwijs. De ouders zijn veelal hoogopgeleide ouders. De meeste gezinnen zijn geboren en getogen in Nederland en de kinderen groeien op in een rijke culturele en talige omgeving. Dit heeft als gevolg dat de kinderen die bij ons op school komen een grote woordenschat hebben en thuis veel meekrijgen op het gebied van kunst en cultuur. De kinderen hebben over het algemeen een grote algemene ontwikkeling.

Onze populatie wordt mooi in kaart gebracht door middel van de schoolweging. Dit is laag te noemen gezien 30 gemiddeld is. De kinderen stromen over het algemeen uit op hoog niveau. Bijna 70 % stroomt uit op havo- of vwo-niveau. Rond een kwart op VMBO-T en een enkeling daar onder.

Referentieniveaus en streefniveaus

- 1S+ Voor de groep leerlingen die meer aankan dan niveau 1S beschrijft. Voor hen is verrijkingsmateriaal nodig, dat tegemoetkomt aan hun leerbehoeften.
- 1S Voor de gemiddelde groep leerlingen. Dit niveau omsluit 1F en is het streefniveau waar leerlingen aan moeten voldoen om een goed aansluiting te krijgen op het vmbo-t of havo/vwo.
- 1S/1F Voor de groep leerlingen met voldoende cognitieve capaciteit en een specifieke beperking, als zijnde ADD, ADHD, ASS, dyslexie, dyscalculie of co morbiditeit. Deze leerlingen hebben structureel inzet nodig van compenserende hulpmiddelen en soms ook dispensatie op bepaalde onderdelen. De uitstroommogelijkheden van de leerlingen varieert van vmbo-kb tot vwo.
- 1F Voor de groep leerlingen die via vmbo basis- of kaderberoepsgerichte leerweg doorgroeien naar het referentieniveau 2F, zodat zij voldoende tot goed kunnen functioneren in de maatschappij.
- 1F- Voor Voor de kleine groep leerlingen voor wie niveau 1F te hoog ligt aan het einde van het basisonderwijs. Voor hen zijn aangepaste doelen noodzakelijk. Het gaat hierbij om leerlingen die uitstromen naar het praktijkonderwijs, voortgezet speciaal onderwijs, vmbo-bb/kb met leerwegondersteuning.

Vrijeschool Kennemerland

Vrijeschool Kleverpark/Lindeboom

1.2 Planmatig werken

Cyclisch werken

Om ervoor te zorgen dat ons aanbod steeds kritisch gevolgd wordt werken wij via een cyclisch systeem zoals hieronder is beschreven.

	Toets	Cyclus I: Leeropbrengsten	Cyclus II: Verbetering onderwijsprofiel
Sept		Jaarplan nogmaals doorlezen en speerpunten bespreken. Pedagogisch didactisch overzicht in orde. Plannen in orde.	- Startbijeenkomst voor verbeteringen onderdeel uit het onderwijsprofiel.
Okt/ Jan ▶	E/M toetsen leerling met extra	Evaluatie Plannen en didactisch overzicht in november. Nieuw voor kleuters.	- Observaties in de klas - Evaluatieverbeteringen onderwijsprofiel
Jan ▶	- M-toets CITO afnemen:	- Heeft het verbeteronderwerp het verwachte effect op de leeropbrengsten? - opstellen nieuwe Handelingsplannen.	- Welk verbetertraject gaat de school volgend jaar starten? (BVS) - Team kiest het onderdeel uit het onderwijsprofiel waarmee zij denken de leeropbrengsten te kunnen verhogen. Management stelt een plan van aanpak voor het komend schooljaar vast: <ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiden onderwijsprofiel met nieuwe inhoud, of: • Niveau huidige onderwijsprofiel verbeteren
Febr/ mei	- M-toets analyseren:	- Wat is op basis van de toetsresultaten de keuze voor het vakgebied dat je centraal wilt stellen (Plus, basis, breedte) - Ambitie opstellen: Wat zijn je ambities t.a.v. je leeropbrengsten? - Schoolanalyse M toetsen. - Analyse Iep resultaten	- Voortgang huidige plan van aanpak - Opzet nieuwe plan van aanpak - Bespreken IEP huidige analyse en verbeterplan met de lkr van huidige klas 5 en 6.
Juni	- E-toets CITO afnemen:	- Eindevaluatie verbetering onderdeel uit het onderwijsprofiel. Jaarplan nogmaals doorlezen en speerpunten bespreken.	- Analyse E-toets en bijstellen van de geformuleerde ambities en plan van aanpak.

1.3 Leerresultaten

De leerresultaten van het plus, basis, en breedteaanbod zijn gebaseerd op de landelijke normscores van CITO of de vaardigheidsscores. Iedere school bepaalt haar eigen standaarden door de score (20,60,20) van hun school af te lezen. Voor onze school kijken wij naar de niveauwaarde I t/m V. Waarbij een groot deel van onze populatie scoort in de I,II en III groep. Dit wil zeggen dat onze leerlingen bovengemiddeld scoren en dat ons aanbod daarop moet worden aangepast.

	A - E	I - V	
De 25% hoogst scorende leerlingen	A 25%	I 20%	20 % Ver boven het gemiddelde
De 25% boven het gemiddelde	B 25%	II 20%	20 % Boven het gemiddelde
De 25% onder het gemiddelde	C 25%	III 20%	20 % De gemiddelde groep leerlingen
De 15% ruim onder gemiddelde	D 15%	IV 20%	20 % Onder het gemiddelde
De 10% laagst scorende leerlingen	E 10%	V 20%	20 % Ver onder het gemiddelde

1.4 Onderwijsaanbod en Methodieken

Het onderwijsaanbod wordt beschreven in methodieken en materialen. In het breedte en diepteaanbod staat hoe de school intensiveert voor leerlingen met extra onderwijsbehoeften. Het aanbod wordt beschreven voor technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, rekenen & sociale competentie.

<i>Taal</i>	1	2
Plus		
Basis	Verhalen en prentenboeken. Versjes, liedjes met gebaar. Taal-bewegingsspel naar thema (seizoen, jaarfeesten) Kringgesprek met vertelkabouter. Rollenspel. Tafel-poppenspel.	
Breedte	<ul style="list-style-type: none"> - Vertelbeurten via vertelkabouter. - Oefeningen voor fonemisch bewustzijn - Zo leer je kinderen lezen en spellen: José Schraven. - Concrete materialen bij de klankoefeningen, uitbreiden woordenschat - Letterkaart. 	

<i>Technisch lezen</i>	3	4	5	6	7	8
Plus	- Leesboeken passend bij de leeftijd , interesse en niveau					
Basis	<ul style="list-style-type: none"> - Zo leer je kinderen lezen en schrijven : José Schraven - Speciale leesbegeleiding: Luc Koning. 		<ul style="list-style-type: none"> - Zo leer je kinderen lezen en schrijven: José Schraven - Speciale leesbegeleiding: Luc Koning. - Leesboeken op leesniveau. 			
Breedte	<ul style="list-style-type: none"> - RT - Flitsen van klanken en woorden met Flits 4. - Tutorlezen 'Connect' 		<ul style="list-style-type: none"> - RT - Tutorlezen - -Ralfi(-light) - PRAVOO 			
Diepte	<ul style="list-style-type: none"> - logopedie 		<ul style="list-style-type: none"> - Eigen leerlijn (route 2 of 3) - Logopedie 			

<i>Rekenen</i>	1	2	3	4	5	6	7	8
Plus	-Verrijkende hoeken -Hogere denkvragen		- Tijdens rekenperiode opdrachten die zich onderscheiden van het basisaanbod in werk: hoeveelheid en niveau - Oefenuur verrijkingsmateriaal vanuit de methode - Kien B en 1 - Rekenrijgers 1-8 - Route boekje van de methode - Rekenmeesters - Plustaak					
Basis	-Rekenen binnen huishoudelijke activiteiten; zoals tafeldekken, brood bakken. - Rekenen bij de dagelijkse activiteiten zoals opruimen; sorteren, rubriceren, tellen. - Materiaal gericht op ruimtelijk inzicht, begrippen ruimte en tijd, schatten, meten en wegen, zoals zandtafel, vouwbladen, materiaal uit de natuur.		- Rekenperiode (waarin kinderen onderzoekend met een rekenvaardigheid bezig zijn) - Oefenuur: methode: Rekenrijk Leerlingboeken en werkboeken					
Breedte	- extra herhaling van de leerstof.		-Verlengde instructie Materiaal: <ul style="list-style-type: none"> • Vlot • Zuid-vallei • Breukenboekje • Meten is weten • Rekenmakers • Rekenmaatjes 					
Diepte			-RT -Rekenrijk F-lijn -Eigen leerlijn: route 2 of 3					

<i>Spelling</i>	3	4	5	6	7	8
Plus	<ul style="list-style-type: none"> - Schrijf- en stel opdrachten) - Taalmeesters - Staal 					
Basis	<ul style="list-style-type: none"> - methode: Zo leer je kinderen lezen en spellen van José Schraven - letterbord - Methode: Staal, vanaf klas 2 					
Breedte	<ul style="list-style-type: none"> - Spelling: Spelling in de lift (plus) - Woordbouw - Werkwoordspelling: Spelling in de lift (plus) - Zuid-Vallei - RT 					
Diepte	-		<ul style="list-style-type: none"> - Eigen leerlijn - RT 			

1.5 Leertijd (per vakgebied)

De leertijd wordt beschreven in gestelde leertijd (roostertijd) in aantal uren per week. De leertijd wordt verder verfijnd in gerealiseerde en effectieve leertijd in termen van percentages van de gestelde leertijd. De gerealiseerde leertijd is het percentage van de roostertijd dat daadwerkelijk aan het vak besteed wordt. De effectieve leertijd is een percentage van de gerealiseerde leertijd waarop de leerlingen daadwerkelijk met de les bezig zijn.

<i>Technisch lezen</i>	1*	2*	3	4	5	6	7	8
Plus								
Basis	4 ½ uur		4 ½ uur	4 ½ uur	4 uur	2 uur	2 uur	2 uur
Breedte	+ 5 x 12 minuten							
Diepte	+ 2 x ½ uur							

(* betreft hier Taal voor kleuters)

<i>Rekenen</i>	1	2	3	4	5	6	7	8
Plus	-1 uur methode +uur verrijking							
Basis	3 uur en 45 minuten		6 uur					
Breedte	5 x 12 minuten							
Diepte	+2 x ½ uur							

1. 6 Instructievaardigheden.

We sluiten aan bij de opvattingen van de Inspectie die het als volgt omschrijft: "Het didactisch handelen van de leerkracht is gericht op het ontlocken en bevorderen van leerprocessen waarbij de leerkracht sturing geeft aan het leerproces en de eigen keuzes van leerlingen. Zo vraagt de leerkracht zich voortdurend af welke hulp, opdracht of aanwijzing gegeven kan worden om leerlingen te helpen tot leren te komen." Uitgangspunt bij het didactisch handelen is het werken met een *instructiemodel*. Daarnaast is het van belang dat de leerkracht *afstemt op het niveau* van de leerlingen.

Instructiemodel:

De school werkt met het direct instructie model.

De school heeft bepaald welke elementen er per les fase terug te zien in zijn de les. Deze staan in het volgende schema:

Plus	<p>Introductie: Als basis</p> <p>Instructie: Leerkracht geeft uitleg over inhoud van de compacte opgaven.</p> <p>Geleide instructie: Leerling gaat zelfstandig aan het werk met compacte opdrachten en verrijkingsstof.</p> <p>Evaluatie: Leerling rapporteert aan de leerkracht over het gemaakte werk; hij geeft aan wat hij geleerd heeft en hoe het werken ging</p>
Basis	<p>Introductie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht geeft de start van de les duidelijk aan - Leerkracht haalt voorkennis op - Leerkracht vertelt het doel van de les - Leerkracht vertelt wat de leerlingen deze les gaan doen (lesopbouw) <p>Instructie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht laat de leerlingen nadenken over oplossingen/strategieën - Leerkracht geeft uitleg over inhoud van de opgaven. <p>Geleide instructie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht maakt samen met de leerlingen een opgave - Leerkracht controleert of de meeste kinderen (80%) de opdracht begrijpen - Leerkracht controleert/geeft aan wie verlengde instructie krijgt <p>Individueel oefenen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht heeft op het bord geschreven wat de leerlingen moeten doen en licht deze toe - Leerkracht maakt duidelijke afspraken over wanneer en hoe de leerling om hulp mag vragen. - Er zijn verwerkingsopdrachten die passen bij de instructie. - De leerkracht controleert tijdens één of meerdere rondes of de leerstof is begrepen. - Leerkracht zorgt voor regelmatige feedback <p>Toepassen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht geeft kinderen de kans om de verworven vaardigheid toe te passen in de context van de dagelijkse werkelijkheid. <p>Evaluatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht houdt de nabespreking direct na de in-oefening/verwerking - Leerkracht vat de les en het lesdoel samen (met de leerlingen)

Breedte	<p>Introductie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht geeft de start van de les duidelijk aan - Leerkracht haalt voorkennis op - Leerkracht vertelt het doel van de les - Leerkracht vertelt wat de leerlingen deze les gaan doen (lesopbouw) <p>Instructie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht laat de leerlingen nadenken over oplossingen/strategieën - Leerkracht geeft uitleg over inhoud van de opgaven. <p>Geleide instructie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht maakt samen met de leerlingen een opgave - Leerkracht controleert of de meeste kinderen (80%) de opdracht begrijpen - Leerkracht controleert/geeft aan wie verlengde instructie krijgt <p>Begeleid inoefenen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht maakt duidelijke afspraken over welke strategie de leerling gebruikt. - Er zijn op maat verwerkingsopdrachten die passen bij het niveau van de leerling. - De leerkracht controleert of de leerstof is begrepen en sluit aan bij opgedane kennis van de leerling. - Leerkracht zorgt voor opbouwende procesgerichte feedback <p>Toepassen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht geeft kinderen de kans om de verworven vaardigheid toe te passen in de context van de dagelijkse werkelijkheid. <p>Evaluatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Leerkracht vat de les en het lesdoel samen (met de leerlingen)
---------	---

1.8 Pedagogisch klimaat

Het pedagogisch handelen van de leerkrachten is afgestemd op het versterken van de drie basisbehoeften van de leerlingen, te weten: relatie, competentie en autonomie.

Relatie: De leerlingen voelen zich geaccepteerd. Ze horen erbij. Ze zijn welkom. Ze voelen zich veilig. Er wordt met de leerlingen gepraat en niet over hen.

Competentie: De leerlingen ontdekken dat ze de taken die ze moeten doen, aankunnen. Ze ontdekken dat ze steeds meer aankunnen.

Autonomie: Leerlingen willen vrijheid en zelfsturing. Ze willen verantwoordelijk zijn voor hun eigen taken. Zij kunnen (in elk geval voor een deel) hun leergedrag sturen.

Visie op pedagogisch handelen Vrije School Kennemerland en Vrije School Kleverpark: Bewegelijkheid in het denken, warmte in het voelen, doelgerichtheid in het handelen.

De pedagogische missie van de vrijeschool is gestoeld op het mensbeeld van Rudolf Steiner. Binnen ons onderwijs wordt gebruik gemaakt van leerstof als ontwikkelingsstof die zich richt op het aanspreken van de leerling (hoofd, hart, handen) in de verschillende leeftijdsfasen. De ontwikkeling die het kind doormaakt op wilsmatig, emotioneel en cognitief gebied is leidraad bij de leerplankeuzes naar vorm, inhoud en werkwijzen. Het leerplan en de vertelstof nemen een belangrijke plaats in, in de vrijeschool.

De vrijeschool heeft de intentie en handelt vanuit de visie: opvoeden tot beweeglijkheid in het denken, empathie in het voelen en vitaliteit/doelgerichtheid in het handelen. Een mens die krachtig vanuit zijn eigen wilsrichting heeft leren werken zal later van daaruit een zinvolle bijdrage aan de samenleving leveren. De vrijeschoolpedagogie wil eraan bijdragen dat dit proces van 'in de wereld komen' leidt tot een fundamenteel vertrouwen in wereld en mensheid. Leren deel uitmaken van een groter geheel, waardoor de leerling zich gedragen voelt en waaraan hij/zij later vanuit de volwassenheid wil bijdragen.

Met bevlogen en enthousiaste leerkrachten die zichzelf ook willen blijven ontplooien, bieden wij onze leerlingen alle ruimte om zich breed te kunnen ontwikkelen (op sociaal-emotioneel-, cognitief en kunstzinnig gebied). Onze scholen staan garant voor een rijke cultuuroverdracht. Respect en goede omgangsvormen zijn voor ons belangrijke waarden, evenals de omgang met de niet zichtbare geestelijke wereld.

Als meest onderscheidende werkvorm kent de vrijeschool het periodeonderwijs. Gedurende meerdere weken biedt deze lesvorm de ruimte voor ademend onderwijs binnen één domein. Het leren wordt effectief door intensieve verbinding met de lesstof.

Door te werken met hart, hoofd en handen wordt het leren levendig en verbinden de leerlingen zich beter met de leerstof. De motoriek, het kunstzinnige, het muzikale, het cognitieve en het sociale wordt aan de leerling aangeboden.

De Vrijescholen in Haarlem willen hun specifieke pedagogisch-didactische uitgangspunten

verwezenlijken binnen het raamwerk van de onderwijscriteria zoals door de overheid (uit)gegeven/vastgesteld. In dit spanningsveld proberen de Vrije school Kennemerland, De Lindeboom en Kleverpark haar identiteit te bewaken. Wij streven naar een vrijeschool die met open blik in de wereld staat.

De vrijeschool Haarlem-Noord wil toewerken naar drie volwaardige lespunten van het vrijeschoolonderwijs, drie volgroeide vrije basisscholen in Haarlem Noord en Midden, waardoor zoveel mogelijk kinderen in Haarlem vrijeschoolonderwijs aangeboden kunnen krijgen.

Gedrag

Leerkrachten geven ruimte aan het autonomiegevoel van hun leerlingen. Ze honoreren initiatieven van leerlingen. Ze waarderen ideeën van leerlingen en wat ze ermee doen. Ze dagen leerlingen uit om eigen oplossingen te bedenken. Ze laten de leerlingen zelf keuzes maken bij het doen van taken (hoe en wat). Leerkrachten geven ruimte aan leerlingen zodat zij, binnen vastgestelde kaders van de leerkracht, meebepalen bij de inrichting van het lokaal en vertrouwen organisatorische zaken aan leerlingen toe.

Voor leerkrachten, leerlingen en ouders geldt dat ze respect hebben voor elkaar en voor de omgeving. Algemene schoolregels gelden voor allen en worden door allen nageleefd, waarbij voor eenieder geldt: Goed voorbeeld doet goed volgen.

Rondom het omgaan met (on)gewenst gedrag zijn afspraken op een rij gezet. Deze afspraken worden nageleefd door alle leerkrachten en hebben betrekking op alle leerlingen.

Omgaan met gedrag

Afspraken, van toepassing op alle leerlingen	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht beloont gewenst gedrag, door het geven van een compliment (verbaal, non-verbaal) - De leerkracht benoemt gewenst gedrag, het ongewenste gedragen om te buigen. - De leerkracht negeert ongewenst gedrag en handelt er pedagogisch naar. - De leerkracht handelt volgens een opbouw in het sturen van gedrag als negeren niet helpt: <ul style="list-style-type: none"> • maakt gebruik van gebaren om stilte • bespreekt de gedragsregel • wijst op de timetimer, de afsprakenlijst etc. • beloont het gewenste gedrag zowel groepsgericht als individueel • sanctioneert ongewenst gedrag met een passende consequentie <p>De leerkracht geeft positieve feedback op het gedrag van de leerlingen.</p>
---	--

Pedagogisch handelen gericht op de relatie

Basis	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht ontvangt en begroet de leerlingen bij het begin van de dag en geeft alle kinderen een hand. - De leerkracht kijkt de leerlingen aan als hij met hen spreekt en de leerling de leraar. - De leerkracht maakt beredeneerde keuzes bij het samenstellen van groepjes leerlingen om het samenwerken te bevorderen. - De leerkracht benoemt de afgesproken gedragseisen aan het begin van elk dagdeel en houdt de leerlingen en zichzelf daar consequent aan. - De leerkracht praat alleen met betrokkenen over de leerlingen en hun thuissituatie, de gegeven informatie is vertrouwelijk. - Verdeeld over het schooljaar worden sociale spelen ingezet oa.:de Regenboog spelen, zodat de leerlingen elkaar in spel ontmoeten en samenwerken. - Coöperatieve werkstrategieën worden ingezet.
Breedte	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht spreekt zijn interesse uit naar de leerlingen over hun welbevinden. - De leerkracht signaleert onzekerheid bij de leerlingen in leer- en gedragssituaties en ondersteunt de leerlingen in hun behoefte aan veiligheid en acceptatie door dingen samen en/of voor te doen/te bespreken met de leerlingen of de ouder. - De leerkracht koppelt een tweetal leerlingen aan elkaar die elkaar ondersteunen in het werk. Bijvoorbeeld: beide leerlingen stimuleren elkaar, bij lezen krijgt een dyslectische leerling een goede lezer als ondersteuner naast zich (maatje, tutor). - De leerkracht hanteert consequent het pestprotocol. - Indien nodig maakt de leraar gebruik van de No Blame werkwijze, de regenboogtraining of de rots en water training.

Pedagogisch handelen gericht op de competentie

Basis	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht spreekt zijn vertrouwen uit in de leerlingen in het omgaan met elkaar. Hij gaat hierbij uit van hoge, maar realistische verwachtingen. Hij verzorgt het sociale klimaat, een veilige klassensfeer. - De leerkracht laat zien, dat hij het gewenste gedrag heeft opgemerkt in woord en/of gebaar. - De leerkracht sluit de dag/les af met positieve feedback op het gewenst gedrag, gericht op het werk dat de leerlingen hebben gedaan (product gericht). - De leerkracht sluit elk dagdeel af met positieve feedback op de inzet van de leerlingen en op het sociaal-emotioneel functioneren (proces gericht). - De leerkracht spreekt met de leerlingen over hun kwaliteiten om hen bewust te maken van hun mogelijkheden.
Breedte	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht bespreekt met een leerling zijn gedragsmogelijkheden en ondersteunt hem door vertrouwen uit te spreken in zijn capaciteiten. - De leerkracht schrijft het bereiken van gewenst gedrag toe aan de inzet van de leerling zelf. - De leerkracht vergelijkt de leerling met zichzelf en leert de leerling reflecteren op zijn gedrag. Indien nodig worden ouders hierbij betrokken. - De leerkracht zet trainingen in, die de weerbaarheid van de leerling versterken en verwijst ouders zo nodig naar deskundigen zoals een kindercoach, kunstzinnige therapie.

03: Pedagogisch handelen gericht op de autonomie

Basis	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht daagt alle leerlingen uit om zichzelf kenbaar te maken en geeft de leerlingen de ruimte om hun gedachten en gevoelens onder woorden te brengen. - De leerkracht stelt de gedragsregels in de groep en kan ze ook met de leerlingen opstellen. - De leerkracht herinnert de leerlingen via complimenten aan de opgestelde gedragsregels. - De leerkracht leert de leerlingen hoe om te gaan met de ruimte, het klaslokaal, de verzorging van materiaal en gereedschap. Hierbij wordt aandacht besteed aan eerbied. - De leerkracht laat de leerlingen meedenken over bijvoorbeeld jaarfeesten, spelen, inrichting plein, klassenregels, omgang met elkaar. - De leerkracht creëert onderwijsleersituaties, bijvoorbeeld een kringgesprek, waarin leerlingen elkaar de ruimte geven voor een eigen inbreng, en waardeert die positief. - De leerkracht zorgt voor verschillende werkvormen, die ervoor zorgen dat de leerlingen mede vorm kunnen geven aan hun eigen keuzes. Bijvoorbeeld het maken van een bouwwerk, werkstuk, toneelstuk, het schrijven van een verhaal, etc. - De leerkracht bespreekt met de leerlingen hoe zij om kunnen gaan met leerlingen in de groep die extra onderwijsbehoeften hebben en maakt hierover afspraken.
Breedte	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht bespreekt met de leerlingen het verantwoordelijk zijn voor elkaar en het met respect omgaan met elkaar. - De leerkracht bespreekt met de leerlingen hoe zij zelfstandig hun problemen kunnen oplossen. - De leerkracht bespreekt met de leerlingen hoe zij omgaan met verschillen tussen leerlingen wat betreft zelfstandigheid en het dragen van verantwoordelijkheid.

1.9 Klassenmanagement

Klassenmanagement bestaat zoveel mogelijk uit structureren van ruimte, tijd en activiteit zodat de leerkracht de geplande activiteiten uit kan voeren. We onderscheiden hierbinnen de organisatie van de fysieke ruimte en de organisatie van de ruimte rondom het lesgeven, waarbij het leerkrachtgedrag en de leerkrachtvaardigheden een belangrijke rol spelen. De leerkracht beschikt over de competenties om door middel van goed klassenmanagement, les te kunnen geven op verschillende niveaus en werkt met een instructie groep. Ook wordt er aandacht besteed aan zelfstandig werken en een zelfstandige leerhouding van de leerling.

01: Ruimte

Basis	<ul style="list-style-type: none"> - De klassenregels hangen zichtbaar in de school. - De tafels en stoelen zijn zo georganiseerd dat er duidelijke looproutes zijn in de klas. - De klok hangt zichtbaar in de klas. - De dagindeling wordt zichtbaar gemaakt. - De leerkracht wisselt regelmatig de plekken in de klas en de opstelling van de tafels.
Breedte	<ul style="list-style-type: none"> - Voor bijzondere leerlingen (bijvoorbeeld met een arrangement) ligt de dagplanning zichtbaar op de tafel. - Er zijn kleine timetimers beschikbaar voor op de tafel van de leerling (bijzondere leerling met speciale onderwijsbehoefte). De leerling houdt indien nodig een vaste plaats in de klas. - Er is ruimte beschikbaar waar de leerling in stilte kan werken. - Er kan, indien nodig, ondersteuning in de klas of buiten de klas worden ingezet.

02: Tijd

Plus	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht leert de oudere leerling zelf een planning te maken. - De leerkracht leert de oudere leerling om te gaan met huiswerk en agenda gebruik.
Basis	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht gebruikt een rooster waarin alle hij alle lessen plant. - De leerkracht houdt zich aan de roostertijden. - De leerkracht vertelt bij aanvang van de dag wat de dagindeling zal zijn, die hangt zichtbaar in de klas. <p>De leerkracht van de kleuters laat de leerling kennis maken met verschillende werkvormen zoals:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zelfstandig werken (minstens 5 keer per week) • instructiemomenten (minstens 7 keer per week) • samenwerken (minstens 7 keer per week)
Breedte	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht maakt voor de leerling individueel een planning die visueel zichtbaar wordt.

03: Activiteit

Basis	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht legt de materialen voor de les zo klaar dat de leerlingen ze zelf kunnen pakken. Het is duidelijk waar papier ligt, de puntenslijper, de schriften en de boeken en ander werkmateriaal. - De leerkracht vertelt voor de les of er sprake is van:<ul style="list-style-type: none"> • individueel werken, waarbij geen hulp gevraagd mag worden • individueel werken waarbij hulp gevraagd mag worden als iets niet lukt • samenwerkend leren - De leerkracht geeft op een klok de tijdsplanning aan.
--------------	---

	<p>- De leerkracht vertelt wanneer de les eindigt. De leerlingen krijgen dan nog een paar minuten de tijd om het werk af te ronden.</p> <p>De leerkracht vertelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wat hij zelf gaat doen tijdens het zelfstandig werken • wanneer hij niet beschikbaar is voor alle leerlingen en hoe lang dat duurt • dat de leerling zelf voor een oplossing moet zorgen • wanneer hij weer beschikbaar is
Breedte	- De leerkracht legt de materialen voor de leerlingen klaar in een werkbak, of op de tafel van de leerling of op een kast. Maar op een vaste plek.

1.10 Ondersteuningsstructuur

De ondersteuningsstructuur omvat alle voorzieningen bij elkaar die eraan bijdragen dat de leerlingen optimaal profiteren van het ondersteuningsaanbod binnen de school. Hier hoort ook de procedure bij om te signaleren, te diagnosticeren en te behandelen. De overheid heeft deze procedure gestimuleerd om zo de uitstroom naar het speciaal (basis)onderwijs te remmen. Ook het structurele overleg tussen leerkracht en intern begeleider over de leerlingen hoort bij de ondersteuningsstructuur. De school moet een goede verdeling hebben van de verantwoordelijkheden en bevoegdheden met betrekking tot de ondersteuning. De leerkracht is als eerste verantwoordelijk voor de leerlingen binnen de groep. Binnen de Vrijescholen Haarlem-Noord is er vanaf het moment van instroom van een nieuwe leerling een direct contact tussen leerkracht en intern begeleider over de instroom en ontwikkeling van de leerling. Centraal in de ondersteuningsstructuur staat de intern begeleider. De intern begeleider (IB-er) bewaakt de uitvoering van de afspraken rondom de ondersteuningsstructuur en heeft bovendien tot taak de collega's te ondersteunen en te begeleiden bij het signaleren en analyseren van de onderwijsleerproblemen, bij het zoeken naar een oplossing hiervoor en het begeleiden van leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte. De IB-er bezoekt jaarlijks de klassen om met de klassenleerkracht te reflecteren op het onderwijsleerproces. De IB-er doet zo nodig suggesties voor verbetering. De klassenleerkracht en de IB-er dragen samen de zorg, met name voor die leerlingen die extra hulp nodig hebben. In sommige situaties kijkt het hele lerarenteam mee en wordt er besloten tot een kinderbespreking waarin één leerling centraal staat.

In zorgprocessen spelen een rol:

- Observaties van leerlingen;
- De toets gegevens betreffende de vorderingen van de leerlingen;
- De beoordeling en interpretatie van deze leerling gegevens;
- De plannen t.a.v. de leerlingen, de op de beoordeling volgt;
- Evaluatie van de uitgevoerde handelingen op basis van nieuwe gegevens;
- Reflectie op het leerstofaanbod en didactische- en pedagogische aanpak;
- Gesprekken met ouders.
- De Remedial Teachers (RT) geven directe hulp aan leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte.

Ondersteuningsteam-overleg

Elke maand heeft de schoolleiding overleg met de ondersteuningssectie (IB-ers van de locaties). Beleid wordt doorgenomen en eventuele knelpunten besproken. Ook neemt de schoolleiding 2 keer per jaar de opbrengsten op schoolniveau door met de IB-er en leerkrachten. Er wordt er samen met de leraar, de IB-er en de schoolleider een plan van aanpak gemaakt.

Ondersteuningsperiodes

In een regelmatig terugkerend overleg bespreken IB-er en klassenleerkracht de betreffende klas en de leerlingen op basis van de beschikbare gegevens. Het jaar is verdeeld in 3 ondersteuningsperiodes. Iedere periode duurt ongeveer 8 tot 10 weken. Handelingsplannen (voor de extra zorg) worden steeds voor een periode opgesteld.

Niveaus van ondersteuning

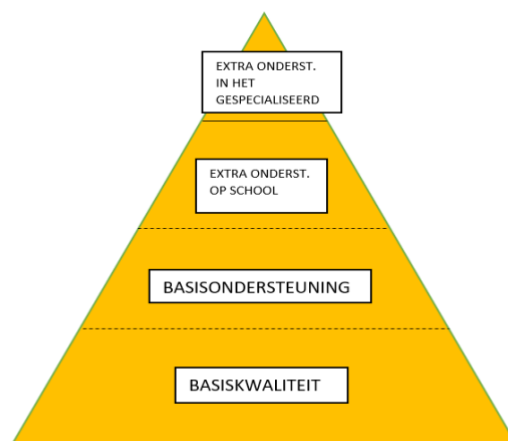
Er worden vier niveaus van ondersteuning onderscheiden.

Basiskwaliteit. (niveau 1)

De klassenleerkracht geeft kwalitatief goed onderwijs aan zijn klas. Daarmee beoogt hij te anticiperen op en rekening te houden met leerlingen die mogelijk problemen kunnen hebben. De algemene zorg heeft een preventieve functie. De klassenleerkracht zorgt voor effectieve leertijd, een duidelijke pedagogisch-didactische aanpak en een positief werkklimaat. De Vrijescholen Haarlem-Noord kent naast het klassikale aanbod tijdens het periodeonderwijs een

gedifferentieerd leerstofaanbod tijdens het zelfstandig werken en de vaklessen. Er is een doorgaande leerlijn zelfstandig werken waarbij het werken met dag- en weektaken opgebouwd wordt. De leerkracht heeft, door goed klassenmanagement, de handen vrij om kinderen met een extra vraag te helpen. Dit proces wordt door de intern begeleider bewaakt. De hulp wordt dus in de klas geboden door de klassenleerkracht. Wij zien hiervan als groot voordeel:

- dat kinderen niet meer veelvuldig de klas uit moeten;
- dat de leerkracht zicht blijft houden op de ontwikkeling van het kind;
- dat de hulpverlening nu niet los komt te staan van de klassensituatie;
- dat de kinderen geen andere essentiële vakken missen;
- dat de leerkracht beter betrokken blijft bij de leerling met extra ondersteuningsbehoefte.

Basisondersteuning. (niveau 2)

De klassenleerkracht besteedt extra zorg aan één of meerdere leerlingen die volgens de signaleringsgegevens en observaties de stof nog niet beheersen en leerlingen die verrijking nodig hebben. Samen met de IB-er bespreekt de klassenleerkracht dit op basis van de beschikbare gegevens. Dit wordt vermeld in een plan.

Extra ondersteuning op school. (niveau 3 en 4)

Het is de bedoeling dat alleen de kinderen die meer gespecialiseerde hulp nodig hebben, buiten de klas geholpen worden. Soms zal er verder onderzoek moeten plaatsvinden (met toestemming van de ouders) als blijkt dat de problemen ondanks remedial teaching zeer hardnekkig blijken dit tijdens het ondersteuningsteam-overleg worden besproken.

Ondersteuning tijdens schooltijd van de remedial teacher of een andere externe deskundige, zoals de kunstzinnig therapeut valt hier ook onder. Deze hulp wordt vastgelegd in een individueel- of plan. De instructie en oefening wordt op een vast moment in de week gegeven. De leerling krijgt hulp buiten de klas, in een klein groepje. Vaak krijgt de remedial teaching in die periode een vervolg in de klas of wordt ondersteuning van thuis gevraagd. In speciale gevallen krijgen kinderen individueel extra ondersteuning buiten de klas. Voor deze kinderen wordt een ontwikkelperspectief gemaakt. Deze ondersteuning kan worden geboden door de intern begeleider, de Remedial Teacher of door deskundigen van buitenaf.

Extra ondersteuning in het gespecialiseerd onderwijs hulp van externe deskundigen. Deze vindt buiten de school plaats. Te denken valt aan dyslexieondersteuning, motorische ondersteuning, logopedie, heileuritmie, kunstzinnige therapie etc. Externe ondersteuning wordt niet bekostigd door onze school. Voor enkele leerlingen is het nodig om op een andere school (so/sbo, HB-centrum) les te krijgen. Dit

kan permanent zijn of tijdelijk met de wens om uiteindelijk weer terug te keren op de Vrijeschool.

Samenwerkingsverband en Passend Onderwijs

Net als elke basisschool in Nederland zorgt Vrijescholen Haarlem-Noord ervoor dat een kind dat extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft, een passende plek krijgt. Deze verplichting, die volgt uit de Wet passend onderwijs, wordt zorgplicht genoemd, en geldt voor kinderen die op school zitten en kinderen die worden aangemeld. Als het aan de orde is, zoekt de school in overleg met de ouders een passende plek. Dit kan zijn:

- de eigen school;
- een andere gewone school als de school van keuze de benodigde hulp niet kan bieden;
- een school voor speciaal onderwijs.

Met de zorgplicht wil de overheid voorkomen dat kinderen van school naar school worden gestuurd. Bijvoorbeeld omdat er op de school van keuze geen passend onderwijs voor ze is.

Vrijescholen Haarlem-Noord is aangesloten bij de Vereniging Samenwerkingsverband Passend Onderwijs Zuid-Kennemerland. Dit is een samenwerking van 23 schoolbesturen in deze regio, waarbij in totaal ruim tachtig basisscholen zijn aangesloten. Binnen het samenwerkingsverband maken de scholen afspraken over hoe de extra ondersteuning in de regio geregeld is. Zo kunnen we samen alle kinderen een passende onderwijsplek bieden en extra onderwijsondersteuning regelen waar nodig.

De afspraken die de schoolbesturen in het samenwerkingsverband in Zuid-Kennemerland hebben gemaakt zijn opgenomen in het ondersteuningsplan 'Goed onderwijs maak je samen'. Dit ondersteuningsplan is te vinden op de website van het samenwerkingsverband: www.passendonderwijs-zk.nl.

Plaatsing van leerlingen met een speciale onderwijsbehoefte

De Vrijescholen Haarlem-Noord stelt zich ten doel om vrijeschoolonderwijs te bieden aan die kinderen waarvan de ouders voor deze vorm van onderwijs hebben gekozen. Het onderwijs wordt afgestemd op datgene waarvan wij menen dat dit goed is voor de ontwikkeling van het kind. Er wordt gewerkt in heterogene groepen. Daarbinnen kijken we wat ieder individueel nodig heeft en we stemmen het onderwijs af op wat haalbaar is voor het kind binnen de kaders waar wij mee werken. De school heeft echter ook haar beperkingen, om de eenvoudige reden dat er grenzen zijn aan de mogelijkheden in het opvangen van kinderen. De volgen grenzen worden onderscheiden:

1. Een zodanige ernstige verstoring van rust en veiligheid –met onvoldoende perspectief op aanvaardbaar taakgericht gedrag- dat het leerproces voor de betreffende leerling en /of andere leerlingen wordt belemmerd.
2. In de verhouding tussen verzorging/behandeling en het onderwijsaanbod dient het onderwijs te kunnen prevaleren.
3. Gebrek aan opnamecapaciteit. Wij plaatsen tot 28 leerlingen in een klas op Vrijescholen Haarlem-Noord. Een plaatsing van een leerling met een vraag in het primair onderwijs mag niet de ontwikkeling van het kind schaden. Wij kunnen een beperkt aantal leerling met extra ondersteuningsbehoeften per klas adequaat begeleiden. (zie aannamebeleid)
4. De leerkracht is niet geschoold om medisch te handelen.

Daarnaast verwijzen wij naar het aannamebeleid waarin staat beschreven welke stappen wij ondernemen tijdens de aannameprocedure om tot een zorgvuldig besluit te kunnen komen met elkaar.

1.11 Veiligheid

Veiligheid

Op onze scholen zijn gediplomeerde BHV leerkrachten (bedrijfshulpverleners) aanwezig. Wij oefenen jaarlijks het ontruimingsplan met alle betrokkenen. Voor het omgaan met vuur (bijv. kaarsjes) hanteert de school een zgn. vuurprotocol.

Anti-pestprogramma

Pesten is gedrag onder kinderen dat onwenselijk is, en dat binnen onze school helaas ook voorkomt. We pakken het pesten echter stevig aan, het wordt niet geaccepteerd. In de school zijn duidelijke afspraken gemaakt die beschreven zijn in een plan van aanpak. Dit plan heeft als uitgangspunt dat er in het geval van pestgedrag gesprekken gaan plaatsvinden met voor iedereen een positieve aanpak, waarbij de pester zelf wil veranderen. Dit is de zogenoemde trainingen op het gebied van sociale vaardigheden en weerbaarheid.

Daarnaast besteden wij aandacht aan het ontwikkelen van sociale vaardigheden, omdat we geloven dat sociaal vaardige kinderen elkaar minder pesten, en zelf ook beter optreden tegen pesten. Dat doen we onder andere door te werken aan didactische samenwerkingsvormen, het houden van klassengesprekken, het vertellen in beelden en ruimte geven voor verschillende spelvormen. Op deze manier stimuleren we de kinderen op een gezonde manier met elkaar om te gaan.

Indien er sprake is of vermoeden van pestgedrag kunt u de vertrouwenspersoon van de school benaderen.

Sociale en fysieke veiligheid

Onze school monitort de sociale veiligheidsbeleving van leerlingen. We nemen een vragenlijst af via Veiligheidsvragenlijst van WMKPO. Jaarlijks nemen we in de klas 4, 5 en 6 een enquête af over de ervaring van kinderen m.b.t. het sociale klimaat en de veiligheid op school en in de klas. De klassenleraar voert naar aanleiding hiervan een klassengesprek. Indien nodig volgen individuele gesprekken met kinderen (eventueel samen met hun ouders).

Anti-pest coördinator en vertrouwenspersoon

De anti-pest coördinator op de VS Kennemerland is dhr. Potters. U kunt de anti-pest coördinator bereiken via ppotters@vskennemerland.nl. Op de VS Kleverpark kunt u contact opnemen met Janne Klufft te bereiken via jklufft@vskleverpark.nl.

De schoolcontactpersoon op onze school is mevr. Marseille. U kunt de vertrouwenspersoon bereiken via wmarseille@vskennemerland.nl.

De aandachtfunctionaris zijn: Kleverpark: Maartje Oremus (moremus@vskleverpark.nl)

Lindeboom: Miranda van Luling (mvanLuling@vslindeboom.nl)

Kennemerland: Maya Baas (mbaas@vskennemerland.nl)

1.12 Personeel en Professionalisering

Ambitie

Om onze ambities te kunnen formuleren, vinden wij het belangrijk om open en actief in gesprek te gaan en te blijven met ons team, leerlingen en ouders. In ons Jaarplan formuleren wij de gestelde doelen die uit ons schoolplan naar voren komen. Wij willen de samenwerking met ouders en leerlingen versterken en daarnaast:

- Ruimte bieden voor eigen keuzes en persoonlijke ontwikkeling.

- Een beleid ontwikkelen voor Hoogbegaafde kinderen.
- Een doorgaande leerlijn ontwikkelen voor Mediawijsheid en digitale geletterdheid.
- Onszelf ontwikkelen op het gebied van feedback geven en krijgen.
- Onszelf ontwikkelen op het gebied van professionele cultuur.
- Transparante en frequente communicatie naar ouders over de voortgang van de leerlingen.

Inzet ondersteuningsmiddelen

De ondersteuningsmiddelen worden op de Vrijescholen Haarlem-Noord op verschillende manieren ingezet:

- Deelaanstelling onderwijsassistent
- Deelaanstelling interne begeleiding
- Deelaanstelling HB-specialist.
- Flexibel budget voor onkosten en ondersteuning zorgleerlingen.
- Een percentage van de kosten voor (capaciteiten) onderzoeken ten behoeve van de ontwikkeling van onze leerlingen. Dit wanneer er wederzijds een verlangen is om dit doorgang te laten geven.
- Digitale middelen ter ondersteuning van leerlingen met een onderwijsbehoefte op het gebied van taal en rekenen.

Consequenties voor scholing

Een verbreding van interventies in de onderwijsstructuur binnen de school heeft consequenties voor het handelen van leerkrachten. Vanuit dat oogpunt is het zinvol te inventariseren op welke gebieden er scholing nodig is. Voor de Vrijescholen Haarlem-Noord is dit als volgt:

Binnen het team wensen wij een aantal specialisten die praktiserend aanwezig zijn om ons onderwijsaanbod tot een hoger niveau te brengen. Wij hebben scholen ons op het gebied van:

- Lezen (technisch lezen)
- Rekenen (nieuwe rekenmethode)
- Met sprongen vooruit (rekenen met spellen)
- Meer- en hoogbegaafdheid
- Digitale geletterdheid en Mediawijsheid.

De komende jaren willen wij de expertise binnen ons team uitbreiden met een didactisch specialist op het gebied van Taal en Rekenen. Tijdens studiedagen trekken we hiervoor sprekers aan. Deels vanuit de Begeleidingsdienst van Vrijescholen (BVS) en deels uit het reguliere veld (samenwerkingsverband). Daarnaast doet men individuele cursussen/studies om zich te verdiepen.